

En moviment | | Actualitzat el 30/03/2021 a les 07:55

?Iniciatives d'economia social d'arreu de Catalunya promouen l'autoorganització de les treballadores de la llar per sortir de la precarietat

La campanya «Prescrivim Cura Digna» pretén visualitzar aquesta realitat i impulsar un model més sostenible de les cures coincidint amb el 30 de març, Dia de les Treballadores de la Llar | Dues noves cooperatives nascudes a Osona i el Lluçanès busquen traslladar el consum responsable a l'àmbit de les cures

Activitat amb el col·lectiu Mujeres Pa'lante, que va obrir camí en la regularització de l'àmbit de les cures a l'àrea metropolitana

El 30 de març és el dia de les treballadores de la llar, un col·lectiu professional amb poc reconeixement que travessa una situació de precarietat i vulneració de drets constant i permanent. La pandèmia, però, les va posar al mig del focus mediàtic, assenyalant-les, ara sí, i lloant la seva tasca essencial i imprescindible, alhora que també posava sobre la taula les seves condicions laborals precàries o, en molts casos, inexistents.

Les tasques de cures tenen nom de dona, origen i classe. En l'àmbit domèstic les tasques de cures, quan no són gratuïtes (per què són assumides per un o diversos membres de la família, majoritàriament, per les dones) són remunerades de forma precària.

La majoria d'aquestes tasques, les realitzen dones d'origen migrant i humil. Una de les motivacions d'aquest perfil és la pròpia idiosincràsia de la contractació de serveis, ja que moltes

d'aquestes dones treballen sense contracte. Per les persones migrades que es troben en situació irregular, aquestes feines són la seva única possibilitat laboral en un país amb una llei d'estrangeria que les aboca a ocupar llocs de treball de forma clandestina. Aquesta condició va lligada, indestríblement a la negació de drets laborals o a la vulneració sistemàtica d'aquests.

De les 600.000 treballadores del sector que hi ha a l'Estat espanyol, una tercera part treballen sense contracte o estan en situació administrativa irregular. Segons el cens d'IDESCAT de dones ocupades estrangeres, en dades de 2017, el 23,8% s'ocupaven de tasques de la llar. Les dones migrades procedents de països llatinoamericans tenen, sens dubte, el perfil més rellevant: el 38% de dones llatinoamericanes a Catalunya són treballadores de la llar, i representen el 73,7% de totes les dones estrangeres que treballa en aquest sector. Són dades presentades pel sindicat CCOO de Catalunya al juny del 2020.

Treballadores autoorganitzades

Malgrat la visibilització que la pandèmia de la Covid-19 ha donat al col·lectiu, fa anys que a Catalunya es gesten i desenvolupen projectes liderats per dones migrades per donar resposta a la seva situació i per sensibilitzar les persones usuàries i les seves famílies de les condicions en les quals es veuen obligades a treballar.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=lcrYj5VXuCW>

Algunes d'aquestes iniciatives han desembocat en la constitució de cooperatives de treball formades per les mateixes treballadores de la llar. Pioneres en aquesta aventura van ser les impulsores de l'Associació Mujeres Pa'lante de l'Hospitalet de Llobregat, que pocs anys després es converteix en cooperativa de treball amb el mateix nom. L'associació acull i acompanya dones migrades, els ofereix formació, orientació legal i cerca oportunitat d'inserció, alhora que fa una ingent tasca de comunicació i sensibilització social.

Actualment, l'Ateneu Cooperatiu de l'Hospitalet, La Col·lectiva acompanya el projecte Mujeres Unidas entre Tierras (MUET) en el procés de transformació d'associació a cooperativa de treball. Actualment una associació sense ànim de lucre formada per dones migrants de diferents nacionalitats, treballadores de la llar i les cures. El seu objectiu és acollir i acompanyar en el diferents processos que comporta la vida migrant, apoderar a les persones migrades i reclamar els seus drets.

Al Maresme, el col·lectiu Micaela també està en procés de constitució de la seva cooperativa. En aquest cas, es tracta d'un projecte impulsat també per dones migrades que viuen i treballen en diferents punts de la comarca i estan acompanyades per l'Ateneu CoopMaresme. Moltes d'elles provenen dels moviments socials i reivindiquen exigeixen el respecte cap als seus drets i el reconeixement de la seva feina per part de les administracions i les associacions territorials.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=1qDwCEZoaYY>

A Barcelona ciutat existeixen també diversos projectes com Clara Ser Gran, Ca l'Abril, Més que cures o Coopnet que han triat la fórmula cooperativa per materialitzar el seu projecte d'atenció a les persones i a la cura de la llar. Aquesta fórmula d'activitat econòmica empodera les treballadores, ja que són elles mateixes les que dirigeixen el rumb del projecte i és una eina excel·lent per visibilitzar i lluitar, de forma col·lectiva pel reconeixement i l'assoliment de drets dels quals encara es veuen privades moltes treballadores.

Totes aquestes cooperatives barcelonines formen part del grup «Impulsem la intercooperació al sector cures» integrat per diverses entitats associatives, com La colla Cuidadora, l'Associació Anem Per Feina, l'Associació d'Acompanyament al Dol-Hospice.cat, Col·lectiu Som Amb Tu, CAP Sagrada Família. Acompanyades per Coòpolis i Barcelona Activa, totes aquestes entitats han impulsat la campanya «Prescrivim Cura Digna» per impulsar un nou model alternatiu i més sostenible de les cures a la ciutat de Barcelona que promou un consum responsable de les cures.

Consum responsable de cures

Més enllà de l'autoorganització de les treballadores, des de l'economia social també engeguen iniciatives que promouen la responsabilitat i el reconeixement des de la perspectiva de les consumidores. En trobem dos casos de recent constitució: Cuidem Lluçanès i +65, dues cooperatives que han tingut l'acompanyament de l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central. Totes dues són cooperativa de consumidores.

Presentació de la cooperativa +65 a Taradell, amb la sala d'actes de Can Costa i Font plena, el 20 de gener passat Foto: Josep Comajoan

Cuidem Lluçanès, constituïda el 2018, ofereix a les seves sòcies un seguit de serveis relacionats amb les cures (bàsicament acompanyament a gent gran i treball a la llar, però no únicament). La idea és, entre altres coses, regularitzar i desprecariar aquests tipus de treballs en un entorn rural com és el Lluçanès.

+65, constituïda el 2020, neix a Taradell (Osona). La constitueixen una sèrie de persones que busquen dotar-se de serveis que els faci més còmoda la vida a casa seva i així perllongar-hi l'estada, sense dependre ni de residències, centres de dia, etc., ni dependre tant de la família.